

NB: de letterlijk uitgesproken tekst is leidend

Geachte aanwezigen,

Graag geef ik nog een nadere toelichting op het verslag dat wij zojuist hebben aangeboden aan de Kamervoorzitter. Ik neem u daarbij mee in hoe wij het onderzoek hebben aangepakt, welke fasen we daarin hebben onderscheiden en tot welke conclusies we zijn gekomen.

In de eerste fase van het onderzoek stond een aantal wezenlijke juridische vragen centraal. Al in de brief van het Presidium werd gesignaleerd dat de Wet ministeriële verantwoordelijkheid een gedateerde wet is. Zo spreekt deze wet bijvoorbeeld nog over de 'Afdelingen van de Kamer' die al lang niet meer bestaan. Bovendien bleek de wet in deze casus niet altijd letterlijk toepasbaar. Maar het is wél de wet waarin de procedure wordt beschreven voor het doen van onderzoek naar een mogelijk ambtsmisdrijf door Kamerleden.

Voor ons was dit aanleiding om niet direct te beginnen met opsporing, maar eerst zorgvuldig onze opdracht en bevoegdheden in kaart te brengen. Wij hebben daarom een schriftelijke reflectie gevraagd van, en gesproken met drie rechtsgeleerden: de heren Bovend'Eert, Hirsch Ballin en Sikkema. Ook is dit vraagstuk besproken met de waarnemend voorzitter van het College van procureurs-generaal. Na deze juridische oriëntatie concludeerde de commissie dat ze haar opsporingsonderzoek kon voortzetten.

De bevoegdheden die wij daarbij hadden zijn de bevoegdheden uit de Wet op de parlementaire enquête. De enquêtetwet is echter bedoeld voor waarheidsvinding in de openbaarheid en daardoor bepaald niet geschikt voor opsporingsonderzoek. Dat is onderzoek dat naar zijn aard juist een vertrouwelijk karakter kent. De Wet op de parlementaire enquête kent weliswaar het krachtige wapen van verhoor onder ede en een verschijningsplicht, maar bepaalt ook dat wat een getuige onder ede verklaart niet gebruikt mag worden in een strafproces.

De commissie kon wel gebruik maken van het andere instrument dat de Wet op de parlementaire enquête biedt, namelijk het besloten voorgesprek. Hierbij hoeven genodigden niet te verschijnen en is er geen verplichting om vragen van de commissie te beantwoorden. Niettemin is iedereen die de commissie wenste te spreken voor de commissie verschenen en heeft ook iedereen alle vragen van de commissie beantwoord. De effectiviteit van de besloten voorgesprekken werd echter wel negatief beïnvloed door het feit dat het onderzoek 20 maanden na

de aangifte is overgedragen aan de Kamer en er al veel over naar buiten was gekomen.

Ik heb u geschetst waar de commissie tegenaan liep bij haar onderzoek. Maar dat leidt niet tot conclusie dat wij niets konden en niets hebben gedaan. Integendeel. Het leidt echter wel tot de conclusie dat de procedure verbeterd kan worden. We verwijzen naar de aanbeveling van de Commissie Prinsjesdagstukken uit 2010. Hun aanbeveling aan de Tweede Kamer dat de betreffende wetgeving modernisering behoeft, heeft aan actualiteitswaarde niets verloren.

In de volgende fase van het onderzoek hebben wij het onderzoeksdossier van het openbaar ministerie bestudeerd. Dit was geen volledig afgerond onderzoek met een panklaar dossier. Over dit dossier hebben we gesproken met de waarnemend voorzitter van het College van procureurs-generaal en met de officier van justitie die aan het onderzoek van het OM leiding gaf. Op basis van dit dossier, aangevuld met een eigen analyse van vergaderverslagen van de CIVD en mediaberichten over de CIVD, heeft de commissie besloten om gesprekken te voeren.

In totaal is met 19 personen een besloten voorgesprek gevoerd. Een lijst met namen treft u aan in ons verslag. De commissie heeft ervoor gekozen om alle fractievoorzitters die in de periode van december 2013 tot maart 2014 lid waren van de CIVD uit te nodigen en gericht te bevragen op hun contacten in die periode met de media. In het bijzonder uiteraard waar het mediacontacten betref over de CIVD. Hetzelfde gold voor de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De gesprekken hebben geen bekentenissen of voor anderen belastende verklaringen opgeleverd. Het opsporingsonderzoek heeft niet geleid tot een redelijk vermoeden van schuld aan schending van de geheimhouding. Berichten in de media laten zien dat er wel sprake was van het schenden van de geheimhouding, maar de commissie is er niet in geslaagd te achterhalen hoe en door wie dat is gebeurd. De commissie stelt aan de Tweede Kamer voor vast te stellen dat genoegzame gronden voor vervolging ontbreken.